

Menekültszabályozás rohamtempóban

A Policy Solutions “Törvénygyártók” programjának legfrissebb elemzéséből kiderül: a Parlamentre a rohamtempó volt a jellemző az elmúlt hónapokban menekültügyben. A krízis miatt újonnan hozott vagy módosított öt törvény egyikénél sem hagyott sok időt átgondolásra vagy konzultációra az Országgyűlés. Az öt előterjesztés megvitatásával átlagosan 14 napot töltött a törvényhozás, tehát majdnem harmadannyit csak, mint egy átlagos előterjesztéssel a 2014-2018-as ciklus kezdete óta. Sőt, a két legterjedelmesebb javaslatot hét nap alatt fogadták el, ami a menekültügyi törvények között is sietősnek számított. A kormánypártok szigorítási intézkedéseit a Jobbik teljesen támogatta, míg az ellenzék többnyire egyöntetűen elutasította. Alkalmi kivételt az MSZP jelentett, amely két esetben is tartózkodott.

A menekültügy kétségkívül a nyár és az ősz slágertémájává vált, és valószínű, hogy még hónapokig meghatározó téma marad. Immár nem titok, hogy mind az Európai Uniót, mind a menekültek által leginkább érintett országokat felkészületlenül érte a helyzet, és a reakciók általában - ízlés szerint - lassúnak/körültekéntőnek bizonyultak.

Magyarországon ennél bonyolultabb a helyzet. Az Orbán-kormány korán aktívvá vált a témában: már az év elején, amikor ez még sem Magyarországon, sem más országokban nem volt kiemelt téma szakmai berkeken kívül, elkezdte kommunikációjában sulykolni a bevándorlás veszélyeit. **A valós közpolitikai reakció azonban még hónapokat váratott magára. A szükséges logisztikai, jogalkotási és hatósági intézkedések csak a nyáron próbálták felvenni a fordulatszámot a helyzettel,** és bizonyos tekintetben (a menekültek ellátása, menedékkérelmek elbírálása) a lemaradást nem sikerült ledolgozni. A válság helyszínein hosszú heteteken át teljesen ad hoc módon kezelték a helyzetet az államot képviselő szervek és tisztviselők.

Öt menekültügyi törvény

A jogi helyzeten végül a nyáron kezdett el változtatni a kormány: júniustól szeptember közepéig öt törvényt, illetve törvénymódosítást nyújtottak be (két kormányzati a Belügyminisztérium, továbbá három fideszes, illetve kereszténydemokrata képviselők által jegyzett egyéni indítványt) a Parlamentnek, amelyeket gyorsan el is fogadtak.

	Előterjesztés címe	Benyújtás dátuma	Elfogadás dátuma
T/5136	<u>A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény módosításáról</u>	2015.06.09.	2015.06.30
T/5416	<u>Az ideiglenes biztonsági határzár létesítésével, valamint a migrációval összefüggő törvények módosításáról</u>	2015.06.29.	2015.07.06.
T/5983	<u>Egyes törvényeknek a tömeges bevándorlás kezelésével összefüggő módosításáról</u>	2015.08.28.	2015.09.04.
T/5985	<u>Egyes törvények Magyarország államhatárának hatékonyabb védelmével és a tömeges bevándorlás kezelésével összefüggő módosításáról</u>	2015.08.28.	2015.09.21.
T/6244	<u>Az egyes polgári és büntető ügyekben eljáró bíróságok illetékességéről</u>	2015.09.18	2015.09.29.

A nyár elején a Parlament felhatalmazta a kormányt, hogy rendeletben határozza meg a **biztonságos származási és tranzitországokat** (T/5136), ami megkönnyítheti a menedékkérelmek feldolgozását, a magyar esetben azok elutasítását. A következő javaslat (T/5416) **a határzár elrendeléséről szolt**, és egyúttal megteremtette az előbb említett eljárások felgyorsításának lehetőségét, valamint a kérelmező szempontjából nézve azok szigorítását. Ezt követően csak augusztus végén folytatódott a munka, de a következő előterjesztésen (T/5983) érezhető volt, hogy a probléma súlyosbodott: ez a törvény iktatta be a jogba a **"tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetet"**, és ennek alapján került volna létrehozásra a határmenti tranzitzóna, amiről a kormány végül egyelőre lemondott, valamint a speciális gyorseljárás, ami alapján per pillanat is órákon belül toloncolják ki a menedékkérelmezőket Szerbiába. következőjelentős csomag, a T/5985-ös újabb drámai változásokat hozott: egyfelől **lehetőséget teremtett a honvédség bevetésére a menekültek feltartóztatásához, és bővítette a rendőrség jogköreit a migrációs "válsághelyzet" kezelésében.** A sorban időrendben eddigi utolsó menekültügyi törvény, a T/6244 már csak egy **technikai jellegű módosító volt, ami az illetékes bíróságokat jelölte ki.**

Sietős elfogadás

Ahogy korábban [írtuk](#), a **2014-es választás és az új parlamenti ciklus kezdete óta meglehetősen lassult az Országgyűlés törvényalkotási tempója az előző ciklus azonos időszakához képest**: míg a második Orbán kormány első évében (2010-2011) átlagosan 26,52 nap alatt "repültek át" a törvények, addig az elmúlt évben majdnem 40 napra (38,85) kúszott fel az átlag. Ez egyébként már jelentősen közelített a korábbi ciklusok átlagához is, hiszen a 2006-2010-es ciklusban 47 nap alatt ment át egy átlagos előterjesztés. Talán túlzás lenne a kormány által korábban hangoztatott konszolidációs jelszót elfogadni,

hiszen az elfogadott törvények száma továbbra is igen magas maradt, de tény, hogy a rohamtempó alábbhagyott.

Ez a ráérősebb tempó nem volt azonban jellemző a menekültügyben: egyik törvény sem érte el az átlagos előterjesztések elfogadási idejét. **Az öt előterjesztéssel átlagosan két hetet töltött az Országgyűlés, tehát majdnem harmadannyit csak, mint egy átlagos előterjesztéssel a 2014-2018-as ciklus kezdete óta.** Sőt, még a korábbi ciklus jóval tempósabb törvényhozásához képest is gyorsan mentek át ezek a törvények: a leglassabb, a T/5985-ös számú (erről alább bővebben) 24 nap alatt ment át. Ezzel szemben épp a két legterjedelmesebb, a Belügyminisztérium által benyújtott T/5983 és T/5416 (mindkettő 30 oldalt meghaladó terjedelmű volt) sürgős eljárási mód nélkül is hét nap alatt került elfogadásra, ami a menekültügyi törvények között is sietősnek számított. Ennyi időbe telt a Parlamentnek olyan nagyszabású változtatásokat elfogadni, mint a "tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet", az Európa-szerte vitatott határzár, valamint a menekültügyi eljárás gyorsítása és jelentős mértékű szigorítása.

Politikai vetület

Ahogy a sajtóreakciókból is kiolvasható volt, a menekültügy erősen megosztotta az Országgyűlést, még hozzá többnyire a várható módon: **a kormánypártok szigorítási intézkedéseit a Jobbik teljesen támogatta, míg az ellenzék többnyire egyöntetűen elutasította. Átlagosan 141 igen szavazat jutott az öt előterjesztésre,** de még a legkevésbé támogatott is 136 igent kapott, tehát a Parlament több mint kétharmados többsége azt is támogatta. **A demokratikus ellenzék általános elutasító álláspontja alól jelentős kivételt képezett az MSZP két alkalommal is.** Két igen fontos törvény kapcsán (T/5985 és T/5316) tartózkodott az MSZP frakció, ezzel megtörve a menekültügyi kérdések kapcsán amúgy megnyilvánuló sziklaszilárd és egyöntetű polarizációt a jobboldal és a baloldali és liberális képviselők között. Az LMP, amelynél a politikai kommunikáció szintjén a menekültpolitika kapcsán több különböző üzenet is megjelent, teljes mértékben és következetesen elutasította a kormány vonatkozó javaslatait.

Összegzésként megállapítható, hogy bár a nyártól kezdve kétségkívül gyorsan pörgött a törvényhozás fogaskereke a menekültügy kezelése kapcsán, feltűnő, hogy a korábbi kommunikációs kampányok ellenére **eleve csak júniusban indult be a törvénygyártás,** valamint az is, hogy a nyári szünet azért a nehezedő menekülthelyzet ellenére is nyári szünet maradt. Nem került sor a masszív júliusi törvényalkotásra, ami korábbi években azért előfordult az Orbán-kormány alatt (sőt, a 2006-os választás után a [reformlázban égő Gyurcsány-kormány](#) alatt is). **Az év első felében tehát a retorikai elemek – melyeket a plakátkampány és a nemzeti konzultáció egészített ki – ellenére valójában nem készült fel a kormány a "bevándorlás okozta válsághelyzet" kezelésére. A fokozódó nyomás hatására azonban végül még az Orbán-kormány**

hagyományosan gyors tempójához képest is sietősen hoztak meg nagy horderejű döntéseket.

Az elemzés a Nyílt Társadalom Alapítványok támogatásával készült.